

กระทู้ถามที่ ๕๑๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การยกฐานะเทศบาลตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการจัดตั้งเทศบาลเมืองในมาตรา ๑๐ จากเดิมที่ให้หลักเกณฑ์จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ มาเป็นจำนวนประชากรและรายได้เท่านั้น จึงทำให้มีเทศบาลตำบลขนาดใหญ่จำนวนมากที่เข้าหลักเกณฑ์ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมนี้ และมีเทศบาลตำบลขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองที่มีปัญหาสลับซับซ้อน หลากหลายและเกินกว่าขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดให้เทศบาลตำบลต้องกระทำ จึงทำให้การแก้ปัญหาและการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ไม่สมแก่ฐานานุกรม ซึ่งถือว่าเป็นการเสียโอกาสที่จะได้พัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เช่น เทศบาลตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ จนถึงปัจจุบันครบ ๒๐ ปี จัดว่าเป็นเทศบาลตำบลขนาดใหญ่ ข้อมูลเมื่อสิ้นปี ๒๕๕๓ มีประชากรทั้งสิ้น ๔๐,๓๐๓ คน มีรายได้ ๕๘,๖๐๘,๐๑๕.๕๖ บาท รายจ่าย ๔๑,๐๖๓,๕๑๐.๕๗ บาท จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง นับแต่พระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลบังคับใช้แล้ว จำนวนกี่แห่ง ที่ได้บ้าง ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าเกณฑ์ ให้ได้มีความเข้าใจถึงผลดีที่จะได้รับในการยกฐานะจากเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายที่จะออกพระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลตำบลทั่วประเทศทุกแห่งที่เข้าหลักเกณฑ์ ดังเช่นเทศบาลตำบลบ้านไผ่ ให้ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคความหวังใหม่

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๑๑ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การยกฐานะเทศบาลตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง

ข้าพเจ้า ร้อยตำรวจเอก ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบ
กระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง
นับแต่พระราชบัญญัติเทศบาลแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลบังคับใช้แล้ว จำนวนกี่แห่ง ที่ไต่ถาม
ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ปัจจุบัน (ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕) มีจำนวนเทศบาลทั้งสิ้น
๑,๑๒๕ แห่ง แยกเป็น

(๑.๑) เทศบาลนคร จำนวน ๒๐ แห่ง

(๑.๒) เทศบาลเมือง จำนวน ๘๔ แห่ง

(๑.๓) เทศบาลตำบล จำนวน ๑,๐๒๑ แห่ง

๑.๒ เทศบาลตำบลเดิมที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา มีจำนวน ๕๑ แห่ง
และเป็นเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของ
สุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวน ๘๘๐ แห่ง ปัจจุบันมีเทศบาลตำบลที่ได้รับการยกฐานะ
เป็นเทศบาลเมืองแล้ว จำนวน ๖ แห่ง

๒. กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติ

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒.๒ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราช
บัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

๓. มาตรการและผลการดำเนินการ

๓.๑ การยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง

(๑) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดย
พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็น

ที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

(๒) เทศบาลตำบลที่เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายให้ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองทุกแห่ง ต้องขอความเห็นชอบในการขอยกฐานะจากสภาเทศบาลซึ่งถือเป็นองค์กรที่มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและเป็นตัวแทนของประชาชนในเทศบาลนั้น ก่อนที่จะเสนอเรื่องขอยกฐานะให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับเรื่องจากเทศบาล และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องโดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป มีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงมหาดไทยก็จะดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือเห็นชอบพระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

๓.๒ การดำเนินการของกระทรวงมหาดไทย

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นมา กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองตามที่เทศบาลร้องขอ ดังนี้

(๑) เทศบาลตำบลที่ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองแล้ว มีจำนวน ๖ แห่ง ดังนี้

(๑.๑) เทศบาลตำบลท่าข้าม ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓

(๑.๒) เทศบาลตำบลมบตาพุด ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองมบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔

(๑.๓) เทศบาลตำบลท่าโขลง ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองท่าโขลง อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

(๑.๔) เทศบาลตำบลแสนสุข ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๔

(๑.๕) เทศบาลตำบลบ้านบึง ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองบ้านบึง
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

(๑.๖) เทศบาลตำบลแม่สอด ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองแม่สอด
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

(๒) เทศบาลตำบลที่อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง
มีจำนวน ๘ แห่ง ดังนี้

(๒.๑) เทศบาลตำบลโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

(๒.๒) เทศบาลตำบลลัดหลวง อำเภอพระประแดง จังหวัด
สมุทรปราการ

(๒.๓) เทศบาลตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

(๒.๔) เทศบาลตำบลเมืองแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

(๒.๕) เทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด
นครราชสีมา

(๒.๖) เทศบาลตำบลป่าตอง อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต

(๒.๗) เทศบาลตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

(๒.๘) เทศบาลตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คำถามข้อ ๒ รัฐบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าเกณฑ์ให้ได้มีความเข้าใจ
ถึงผลดีที่จะได้รับในการยกฐานะจากเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

มาตรการและผลการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครอง ได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งเทศบาลทุกแห่ง
ในจังหวัดทราบ กรณีการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ เกี่ยวกับการ
การยกฐานะเทศบาล โดยทำการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการและสาระสำคัญของกฎหมาย
ที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑. รูปแบบและโครงสร้างการบริหารงานเทศบาล
๒. รูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง
๓. บทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล

๔. หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

๕. จัดพิมพ์หนังสือคู่มือรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเทศบาล แจกจ่ายเทศบาลทุกแห่งทั่วประเทศ

๖. ทำการอบรม สัมมนา ผู้บริหารเทศบาล พนักงานเทศบาล ทั่วประเทศ

คำถามข้อ ๓ รัฐบาลมีนโยบายที่จะออกพระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลตำบลทั่วประเทศ ทุกแห่งที่เข้าหลักเกณฑ์ ดังเช่นเทศบาลตำบลบ้านไผ่ ให้ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

มาตรการและผลการดำเนินการ

นโยบายส่งเสริมสนับสนุนการยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง

๑. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนเทศบาลตำบลทุกแห่งที่เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายให้ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. การยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง นั้น การดำเนินการเริ่มจากเทศบาลที่ขอยกฐานะเสนอขอความเห็นชอบจากสภาเทศบาล ซึ่งถือเป็นองค์กรที่มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และเป็นตัวแทนของประชาชนในเทศบาลนั้น เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับเรื่องจากเทศบาล และได้ตรวจสอบความถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ คือ เป็นท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงมหาดไทยจะดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติหรือเห็นชอบ พระราชกฤษฎีกายกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

๓. กรณีการยกฐานะเทศบาลตำบลบ้านไผ่เป็นเทศบาลเมืองบ้านไผ่ นั้น กระทรวงมหาดไทย ได้ให้จังหวัดขอนแก่นทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้ว หากปรากฏว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของการยกฐานะเทศบาลที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ กระทรวงมหาดไทย จะดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อยกฐานะเทศบาลตำบลบ้านไผ่เป็นเทศบาลเมืองบ้านไผ่ต่อไป